

Kazatel: Josef Hurta

Čtení: Ž 50

Text: Jer 5, 30 – 31 *Úděsná, otřesná věc se děje v zemi. Proroci prorokují klamně, kněží vládnou na vlastní pěst a můj lid to má rád. Co však uděláte, až nastanou věci poslední?*

Máme poslední neděli v církevním roce. Prožíváme poslední dny před adventem. Pamatovat na poslední věci, na to nás upomíná i prorok Jeremiáš.

Jeremiáš žil v zemi a době ne nepodobné té naší. Žil v zemi, která ležela v soukollí mezi dvěma světovými mocnostmi – mezi říší Egyptskou na západě a říší Babylonskou na východě. Byla to doba, kdy tyto dvě mocnosti soupeřily o světovou nadvládu. Uprostřed pak byla říše Asyrská, kterou v té době charakterizoval rozklad a úpadek. Roku 612 př. Kr. padlo Ninive a r. 606 byla Asyrská říše zničena náporom Médů a Babylónanů. V této politicky neklidné době chtěl král Jósiáš využít úpadku Asýrie k novému rozkvětu Judska a rozšířit jej i do severního Izraele, který byl téměř sto let asyrskou provincií. Král zdůrazňoval potřebu návratu k židovským hodnotám a kořenům, horlil pro uctívání Hospodina a inicioval v zemi náboženské obrození. Ale i toto bohubilé úsilí mělo svou odvrácenou stranu. Zvláště jeruzalémští kněží a proroci tak nabyli dojmu, že už nastal trvalý pokoj, který nemůže být ničím zrušen. Proroci lid ujistňovali, že nic zlého nehrozí, kněží získávali moc a lid to spokojeně přijímal. Jedině prorok Jeremiáš judský entuziasmus nesdílel. Jeho kritický hlas lidé slyšeli neradi. Do takové situace tedy přichází Jeremiášův výrok: „Úděsná, otřesná věc se děje v zemi. Proroci prorokují klamně, kněží vládnou na vlastní pěst a můj lid to má rád. Co však uděláte, až nastanou věci poslední?“ Toto slovo je jen krátkým výňatkem z Jeremiášových kritických výroků na adresu tehdejší společnosti.

Jeremiáš sám popisuje situaci v izraelském národě takto: Zapřeli Hospodina, říkají: „On to neudělá, nepotká nás nic zlého, nepocítíme meč ani hlad.“ Ale prorok už vidí budoucí babylonské zajetí a prorokuje: „Hle, přivedu na vás zdaleka pronárod, dome izraelský, je výrok Hospodinův, pronárod mohutný, pronárod odvěký.“ To se také naplnilo a král Nebúkadnesar přitáhl na začátku 6. stol. př. Kr. a deportoval Izraelce do Babylóna.

Tolik biblická historie. Ale jak to mluví k nám? Jak z toho všeho zaslechnout Boží slovo do naší situace? Jistě ne tak, že bychom si Jeremiášovo proroctví pouze mechanicky přenesli do dnešní doby. Nicméně vede nás to k inspiraci a přemýšlení, jak vnímat současné dění ve světě a ve společnosti.

Já jsem například vyrostl v prostředí, kde se politický aktivizmus moc nepěstoval a nebylo žádoucí tahat politiku do záležitostí víry. Ale Jeremiáš se toho nebojí. Jeho prokovaní, to jsou politické komentáře, vyjadřující se k soudobé politické scéně i k mezinárodní situaci. Tak to dělali vesměs všichni tehdejší proroci. Dnes roli proroků převzali politologové, žurnalisti a komentátoři veřejného dění. Ale tak jako tenkrát i dnes jsou proroci, kterým bychom mohli říkat falešní a pak ti, které poslal Hospodin. Co je pravda a co je tzv. fake news, to je v dnešní společnosti dost probírané téma. Jenže to tak nejlépe, aby měl člověk dar rozlišování duchů, jak o něm píše apoštol Pavel. A skutečně se mezi těmito zprávami musí rozlišovat podle ducha, aby člověk poznal, odkud vítr vane.

Na Jeremiášově kázání mě však nejvíce děsí spojení klamavých proroctví s konstatováním, že lid to tak má rád. Že lid chce být klamán. Že jim nejde o pravdivost informací, ale o to, aby slyšeli, co slyšet chtějí.

To však není jediná věc, kterou si lid rád nechá líbit. Ta druhá zní: Kněží vládnu na vlastní pěst, a i to má lid rád. Tím se nemyslí jen to, když to řeknu moderně, že by Boží služebníci nepostupovali podle církevního zřízení a řádů, ale především, že ani ve své duchovní službě nespolehnají na Hospodina, ale sami na sebe. Vlastně Jeremiáš zmiňuje dva kněžské prohřešky: 1) už to, že kněží vládnu, je chyba. A 2) že vládnu na vlastní pěst. Jako by církev byla jejich vlastní firma. Koneckonců, tak si nepočínají jen kněží, ale i ti, kteří vládnu celé společnosti. Jako by celá společnost byla jejich firmou. Kam se vytratila Boží vláda? Tedy jinými slovy Boží rády a Boží království? A opět i v tomto případě platí: A můj lid to má rád. Lidé mají rádi silnou ruku, která jim vládne, protože tak je to pro ně pohodlnější. Státník, který jim jako zlaté tele na poušti nahrazuje neviditelného a nepředstavitelného Hospodina nebo třeba farář, od kterého lid církevní očekává víc než od Pána Boha, to je to, co má na mysli Jeremiáš: „Kněží vládnu na vlastní pěst.“

Pokud by to tak mělo být, pak farář nepotřebuje staršovstvo ani sborové shromáždění, protože může všechno dělat na vlastní pěst. Nebo v sekulárním prostoru, vláda by pak nepotřebovala ani parlament ani senát a mohla by vše dělat na vlastní pěst. A je docela možné, že by aspoň někteří lidé byli rádi, protože být pouhým poslušným otrokem je přece tak pohodlné! Všechno za nás rozhodnou druzí, my se nemusíme o nic starat. Neneseme žádnou odpovědnost.

Ale je tomu tak skutečně, že neneseme žádnou odpovědnost? „Co však uděláte, až nastanou věci poslední?“ Až nastane Boží soud a my se budeme zodpovídat každý sám za sebe a za své činy před věčným Bohem? Budeme tvrdit, že jsme jen poslouchali něčí rozkazy? Budeme se odvolávat na falešné proroky, kteří nás celou dobu drželi v omylu? Budeme se vymlouvat, že taková byla doba a my jsme se nemohli svobodně rozhodovat? Bratři a sestry, co uděláte, až na tom bude naše církev špatně, nebude mít faráře možná ani sbory? Kdo za to nese odpovědnost? Co uděláte, až nastanou tyto věci? „Úděsná, otřesná věc se děje v zemi. Proroci prorokují klamně, kněží vládnu na vlastní pěst a můj lid to má rád. Co však uděláte, až nastanou věci poslední?“

Modlitba: *Pane Ježíši Kriste, dej své církvi dar rozlišování duchů, ať poznáme pravé proroctví. Uč nás odpovědnosti, důvěře a spolupráci, ať nečiníme nic na vlastní pěst. A dej, ať jsme rádi, když nám zasahuješ do života. Amen.*

Přímělná modlitba: *Pane, chceme změnit svět a neumíme změnit sami sebe. Proto se modlíme nejdříve sami za sebe, abys nás proměnil k obrazu svému. Dále se modlíme se za své nejbližší, kteří musí s námi žít a nemají to vždy lehké. Dej jim trpělivost a shovívavost. Modlíme se za ty, kteří se dostávají do naší blízkosti, dej, aby vnímali vřelé přijetí, lásku a porozumění. Modlíme se také za ty, které si do své blízkosti nepouštíme. Dej, abychom je svým jednáním neodradili od tvé blízkosti a dobrotivosti. Prosíme, abys nás ty sám spojoval se všemi tvými dětmi, které všude po světě máš a miluješ. Amen.*